

Go Global !

Polish Pharma

Dokument opisujący główne założenia inicjatywy

WSTĘP

„Po 20 latach transformacji nadszedł czas na zmianę modelu rozwoju Polski. Nie będziemy tańsi od Chińczyków ani nie będziemy pracować dłużej od Koreańczyków, bo i tak jesteśmy jednym z najbardziej zapracowanych narodów, a w dodatku szybko się starzejemy. Dlatego musimy wykorzystać nasze pomysły, przekuć je na innowacje, które pozwolą naszym firmom w ekspansji na rynki zagraniczne. Jeżeli chcemy dalej szybko się rozwijać, to jeszcze w tej dekadzie wiele polskich firm powinno stać się globalnymi graczami na swoich rynkach, a inne powinny stworzyć nowe rynki i zająć na nich mocną pozycję”.¹

Co trzeci Polak uważa, że medycyna i farmacja to branże z największym potencjałem rozwoju – wynika z badania „Innowacja z Polski”.² Pojawienie się innowacyjnych produktów w tych właśnie obszarach Polacy uznają za najbardziej prawdopodobne.

W odpowiedzi na oczekiwania społeczne Polaków i kontynuując myśl zawartą w dokumencie „Go Global! Raport o Innowacyjności Polskiej Gospodarki” 1 lipca ruszyła inicjatywa „Go Global! Polish Pharma”.

Celem projektu „Go Global! Polish Pharma” jest uświadomienie Polakom, jak duży jest potencjał oraz dokonania polskiej medycyny i farmacji na rynku krajowym, a także na skalę międzynarodową. Projekt wpisuje się w założenia wzrostu gospodarczego jako jednego z celów polskiej prezydencji w Unii Europejskiej.

Liderem zespołu realizującego projekt jest prof. Krzysztof Rybiński³.

Warszawa, lipiec 2011 r.

Prof. Krzysztof Rybiński

---

¹ „Go Global! Raport o Innowacyjności Polskiej Gospodarki”, 2011r., str. 51. Raport został opracowany przez zespół ekspertów Uczelni Vistula z okazji II Kongresu Innowacyjnej Gospodarki zorganizowanego przez Krajową Izbę Gospodarczą. Autorski projekt pod kierownictwem prof. Krzysztofa Rybińskiego. Raport miał na celu ocenę mocnych i słabych stron polskiej gospodarki w obszarze innowacyjności oraz przedstawienie rekomendacji działań, które doprowadzą do wzrostu innowacyjności Polski.

² „Innowacja z Polski” badanie przeprowadzone przez PBS DGA, na zlecenie On Board PR, wśród 1080 osób, 10.09.2007r.

³ **Krzysztof Rybiński** – profesor i rektor Uczelni Vistula, dr hab. nauk ekonomicznych, lider zespołu który opracował „Go Global! Raport o Innowacyjności Polskiej Gospodarki”. Autor ponad 1000 artykułów na tematy związane z ekonomią, finansami, dobrym rządzeniem i innowacjami. Jako pierwszy i jedyny urzędujący członek zarządu banku centralnego prowadził i prowadzi blog ekonomiczny rybinski.eu. W przeszłości wiceprezes NBP, partner Ernst&Young i główny ekonomista kilku wiodących banków.

WYZWANIA GOSPODARCZE I SPOŁECZNE XXI WIEKU

A SEKTOR FARMACEUTYCZNY

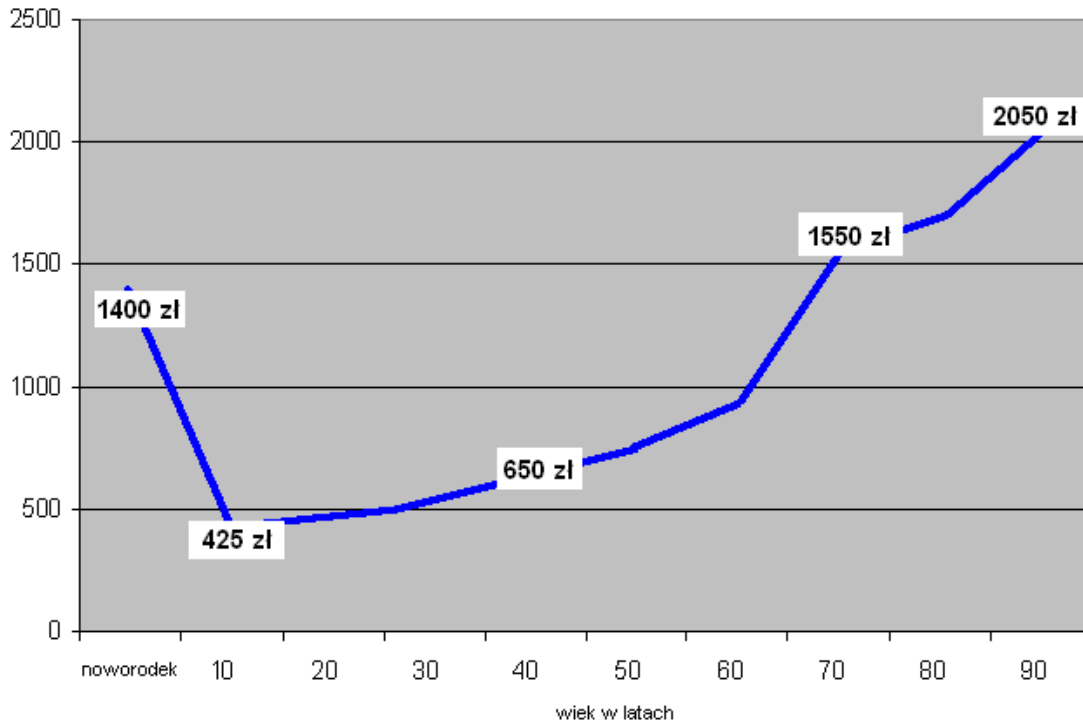
Wyzwania gospodarcze i społeczne stojące przed Polską w XXI wieku są bezprecedensowe w swojej skali. Aby im sprostać, należy zrozumieć, że obecnie rolę „armat” w polityce przejęła wiedza, innowacyjność i zdolność do ekspansji na rynki międzynarodowe. Te kraje, które poradzą sobie w tym globalnym wyścigu na innowacje, będą się bogaciły, a standard życia ich obywateli będzie wzrastał. Ci, którzy tego nie rozumieją, nie podejmą właściwych działań na czas i poniosą rozwojową porażkę. Dlatego tak ważne jest porozumienie Polaków w sprawie priorytetów rozwojowych naszego kraju, wśród których szczególne miejsce zajmuje ekspansja na rynki międzynarodowe polskich firm z sektorów o wysokim potencjale gospodarczym. **Branża farmaceutyczna to branża dla naszego kraju strategiczna. Wspieranie rozwoju tego sektora leży w interesie Polski i jest obowiązkiem polskiego rządu.**

W minionych dwudziestu latach osiągnęliśmy bardzo wiele. Dochód na mieszkańca wzrósł z 30 procent (w czasie post-socjalistycznej recesji) do ponad 60 procent średniej unijnej. Ostatnio taki poziom dochodu, w stosunku do krajów tzw. Zachodu, był odnotowany w naszym regionie ponad 500 lat temu. Odrobienie 500 lat zapóźnienia w ciągu 20 lat transformacji to wielkie osiągnięcie, ale pojawiają się kolejne komplikacje. Społeczeństwo Polski zaczyna się szybko starzeć, a populacja kurczyć. W 2050 roku będzie około 32 milionów polskich obywateli (wobec 38 milionów obecnie). Nie da się więc dalej skutecznie podnosić poziomu zamożności Polaków poprzez sprzedaż na rynku wewnętrznym, bo ten będzie się kurczył wraz z malejącą liczbą mieszkańców Polski.

Hasło Go Global! powinno być silnie obecne w strategiach wielu polskich firm i stać się priorytetem polityki gospodarczej państwa. Powinniśmy mówić o wpisaniu Polski w międzynarodowy obieg nauki, rozwoju i innowacji, o tworzeniu sieci i powiązań nauki z biznesem, współpracy firm między sobą, o przedsięwzięciach łączących środki publiczne i prywatne. Go Global! jest wyzwaniem nie tylko dla naszego modelu rozwoju gospodarczego, ale także dla naszej mentalności. W tradycyjnej szlacheckiej kulturze handel i ekspansja zagraniczna były czymś niegodnym szlachcica.

Starzenie się społeczeństwa jest wyzwaniem, przed którym stoją obecnie niemal wszystkie zamożne kraje świata Zachodu, w tym zwłaszcza kraje tzw. „starej” Unii Europejskiej. To oznacza, że gdy potencjał rozwojowy wielu rynków będzie ograniczony z powodu stagnacji lub spadku populacji w Europie, rynek produktów i usług zaspokajających potrzeby seniorów będzie się dynamicznie rozwijał. Badania wydatków na ochronę zdrowia i leki pokazują, że ich udział silnie rośnie wraz z wiekiem.

Rys. 1 Ile w Polsce wydajemy rocznie na leczenie pacjentów?

źródło: opracowanie własne w oparciu o dane NFZ⁴.

Ludzie starsi wydają więcej na leki i ochronę zdrowia, dlatego sektory: farmaceutyczny i ochrony zdrowia, które dostarczają usługi oraz produkty seniorom mogą rozwijać się bardzo dynamicznie w kolejnych dekadach. Eksportując produkty sektora farmaceutycznego za granicę, możemy uzyskać niezbędne dochody dla utrzymania poziomu życia naszych rodzimych emerytów. Co więcej, starzejące się społeczeństwo będzie wywierało potencjalnie katastroficzny wpływ na finanse publiczne. Według symulacji Komitetu Polityki Gospodarczej Unii Europejskiej koszty starzenia się społeczeństw UE mogą doprowadzić do wzrostu długu publicznego w UE do poziomu zbliżonego do 500 procent PKB, o ile nie zmieni się polityka gospodarcza i społeczna. Taki poziom długu jest niemożliwy do obsługi (odsetki od długu będą tak wysokie, że nie starczy na pokrywanie innych wydatków państw) i może prowadzić do dramatycznej w skutkach zapaści finansowej. Dlatego w kolejnych dekadach będziemy zmuszeni pracować dłużej i przechodzić później na emeryturę, co będzie wymagało większych nakładów na terapie pozwalające dłużej zachować dobre zdrowie i zdolność do pracy.

Wiele krajów rozwiniętych już dawno zrozumiało, jakie rynkowe szanse rozwojowe pojawiają się w sektorze farmaceutycznym.

⁴ NFZ opracował raport na podstawie informacji o wizytach u lekarzy w 2009 r. 27 mln pacjentów. Oznacza to, że z pomocy służby zdrowia korzystało w tym czasie aż 70 proc. wszystkich ubezpieczonych. Nie uwzględniono wydatków na leki w aptekach, wizyty u lekarza pierwszego kontaktu i wydatków na ratownictwo medyczne. Zrezygnowano z tego z powodów praktycznych – centrala NFZ nie ma komputerów, które byłyby w stanie przetworzyć taką liczbę danych w rozsądnym czasie. <http://www.rp.pl/galeria/22,2,468588.html>

ANALIZA SYTUACJI

RYNEK FARMACEUTYCZNY - EUROPA

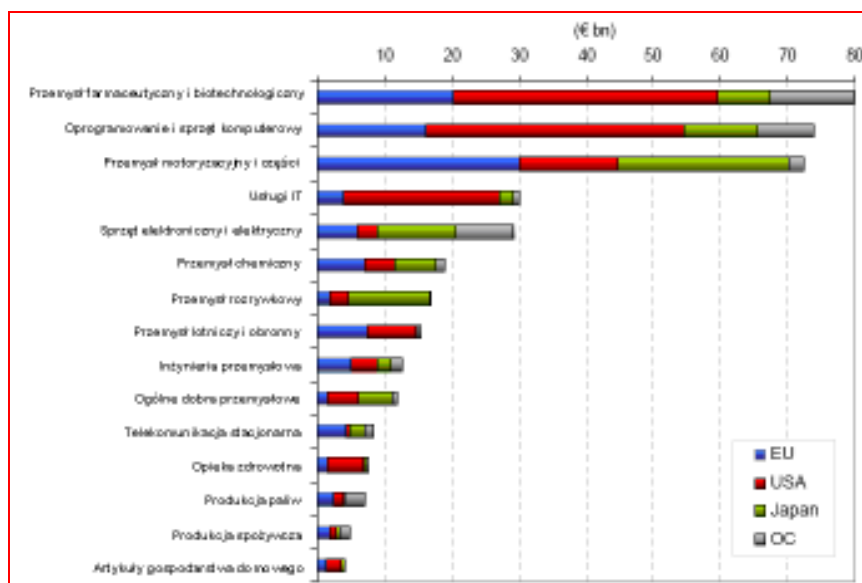
Analiza europejskiego rynku farmaceutycznego wskazuje na obecność silnych koncernów narodowych w większości gospodarek europejskich. W krajach, takich jak Wielka Brytania, Francja, Włochy, Skandynawia, Szwajcaria wykształciły się narodowe koncerny farmaceutyczne, które odgrywają kluczowe role na swoich rynkach macierzystych, a obok firm amerykańskich są aktywnymi graczami na rynku globalnym.

Zgodnie z raportem „The 2009 EU Industrial R&D Investment Scoreboard European Commission, JRC/DG RTD” **przemysł farmaceutyczny jest najbardziej innowacyjną branżą na świecie - zajmuje pierwsze miejsce w rankingach inwestycji w R&D w poszczególnych branżach.** Łączne nakłady na R&D w przemyśle farmaceutycznym i biotechnologicznym wynoszą 80 miliardów euro. Wedle danych z raportu, udział nakładów na działalność R&D w przemyśle farmaceutycznym w znaczącym stopniu przewyższa analogiczne nakłady w pozostałych branżach.

Nakłady na działalność R&D w stosunku do przychodów wynoszą:

- **Przemysł farmaceutyczny - 16,5%**
- Przemysł IT – 9,6%
- Średnia dla 15 najbardziej innowacyjnych sektorów – 4%

Rys. 2 Ranking gałęzi przemysłu według inwestycji w R&D (wartościowo w mld €)⁵

⁵ The 2009 Industrial R&D Investment Scoreboard European Commission JRC/DG RTD, Ranked by total worldwide R&D investment of the sector.

Wyniki te jasno pokazują, że sektor farmaceutyczny najwięcej inwestuje w wiedzę. **Posiadanie silnego sektora farmaceutycznego gwarantuje, że w danym kraju duża część przychodów będzie re-inwestowana w najbardziej korzystny dla danego kraju sposób – w jego ludzi i w jego innowacyjność.**

Dynamiczny rozwój sektora farmaceutycznego na świecie i w Europie, na co wskazują rekordowe wydatki na badania i rozwój, najlepiej pokazuje olbrzymi potencjał tego sektora w przyszłości i jego kluczowe znaczenie dla jakości życia obywateli w wielu krajach. Ponadto sektor ten tworzy wysoko wydajne i wysoko opłacane miejsca pracy, co jest bardzo ważne w czasach globalnej konkurencji z potęgami gospodarczymi XXI wieku.

Polski sektor farmaceutyczny w kolejnych dekadach może stać się jednym z filarów rozwoju Polski i zapewnić Polakom wysoki standard życia poprzez oferowanie leków, a także terapii ratujących życie, zdrowie oraz podnoszących jakość życia. Będzie to możliwe, jeżeli stworzone zostaną liczne miejsca pracy wysokiej jakości⁶, np.: wysoko opłacane miejsca pracy w firmach sprzedających swoje produkty na wielu rynkach. Realizacja tego potencjału polskiego sektora farmaceutycznego wymaga podjęcia szeregu działań przez rząd, uczelnie i instytuty badawcze, a także same firmy z tego sektora.

---

⁶ Miejsce pracy wysokiej jakości – patrz np. <http://www.rig.katowice.pl/default.aspx?docId=17233>

ANALIZA SYTUACJI

RYNEK FARMACEUTYCZNY - POLSKA

Polskie firmy farmaceutyczne mają istotny wpływ na rozwój polskiej gospodarki i bezpieczeństwa lekowego kraju.

Świadczą o tym m.in.:

- Wzrost innowacyjności gospodarki i rozwoju nauki (nakłady na R&D sektora stanowią 8,2% nakładów na R&D w całej gospodarce).
- Zapewnienie bezpieczeństwa lekowego kraju (ok. 60% ilości leków na rynku polskim pochodzi z fabryk krajowych).
- Zapewnienie miejsc pracy wysokiej jakości (ponad 24 tys. pracowników kadry wysoko wykwalifikowanej).
- Zasilenie budżetu Skarbu Państwa i budżetów samorządowych (w 2009 r. krajowy przemysł farmaceutyczny odprowadził do budżetu państwa ponad 1,93 mld zł z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od towarów i usług - o 22% więcej w porównaniu z rokiem poprzednim).
- W 2009 r. krajowe firmy farmaceutyczne ponad 60% zysku netto przeznaczyły na inwestycje.

„Dzięki polityce inwestycyjnej, działające w Polsce zakłady zaliczyć należy do grupy najnowocześniejszych nie tylko w Europie, ale również w skali globalnej. Eksport produkowanych w Polsce leków cechuje się wysoką dynamiką wzrostu. W latach 2005-2008 przeciętne realne roczne tempo wzrostu eksportu wyniosło ponad 37 procent w kategoriach wartościowych i o prawie 22 procent w kategoriach ilościowych. Szybki przyrost eksportu świadczy o wysokiej konkurencyjności polskiego sektora farmaceutycznego nie tylko w Europie.”⁷

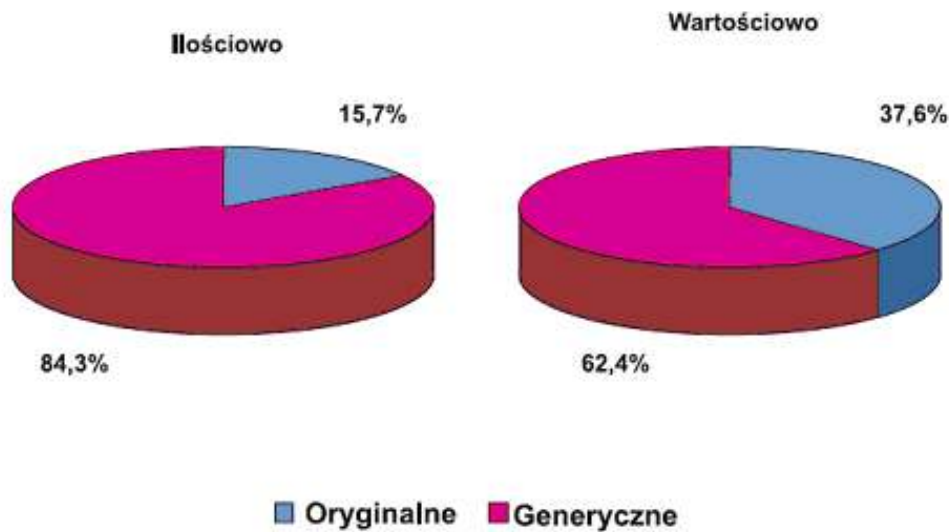
Biorąc pod uwagę obecną sytuację na polskim rynku, gdzie dominującą rolę odgrywają zagraniczne koncerny, ważne jest umacnianie pozycji polskich firm farmaceutycznych, zarówno na rynku krajowym, jak i za granicą. Kondycja polskiego przemysłu farmaceutycznego i stabilność na rynku wewnętrznym ma zasadnicze przełożenie na bezpieczeństwo lekowe kraju.

Krajowy przemysł farmaceutyczny generuje łatwo dostępne i korzystne dla pacjenta cenowo leki generyczne i leki OTC, dzięki czemu polski pacjent ma sprawnie udostępniane nowoczesne terapie.

---

⁷ Ile waży krajowy przemysł farmaceutyczny: Raport IBnGR [w:] Pigułka Nr 32 wrzesień 2010, PZPPF.

Rys. 3 Struktura polskiego rynku farmaceutycznego w podziale na leki oryginalne i generyczne w roku 2009.

źródło: Ile waży krajowy przemysł farmaceutyczny: Raport IBnGR [w:] Pigułka Nr 32 wrzesień 2010, PZPPF.⁸

Dalszy rozwój polskiego sektora farmaceutycznego staje się możliwy jedynie poprzez zapewnienie stabilnych warunków funkcjonowania, co stwarza zaplecze do rozwoju nowych produktów, tj. leków generycznych, biopodobnych i innowacyjnych, a w konsekwencji do działań w skali międzynarodowej. Dzięki temu **krajowy przemysł farmaceutyczny może stanowić zasadniczy czynnik rozwoju wymiany handlowej z zagranicą i wesprzeć globalną ekspansję polskich firm.**

Do rozwoju leków biopodobnych i leków innowacyjnych niezbędne jest współdziałanie głównych interesariuszy obecnych na polskim rynku farmaceutycznym: dużych podmiotów branżowych krajowych, zagranicznych, które dysponują odpowiednimi zasobami oraz doświadczeniem, małych i średnich podmiotów posiadających potencjał rozwojowy, a także uczelni i innych jednostek badawczo-rozwojowych, z właściwym dla nich wyposażeniem technicznym i kadrą naukową. Zaangażowanie każdego z wyżej wymienionych podmiotów ma zasadnicze znaczenie dla strategii rozwoju polskiego sektora farmaceutycznego.

⁸ http://www.pzppf.com.pl/images/pigułka/34_pl.pdf

O PROJEKCIE

Inicjatywa „Go Global! Polish Pharma” jest kontynuacją projektu „Go Global! Raport o Innowacyjności Polskiej Gospodarki”, którego celem była ocena potencjału polskiej gospodarki, zachęcenie do współpracy uczelni, przemysłu i administracji państwowej z rekomendacją działań dla sektora publicznego, rządu oraz samorządów w obszarze innowacyjności.

Inicjatywa „Go Global! Polish Pharma” zakłada promowanie potencjału i dokonań polskiej medycyny oraz farmacji na rynku krajowym, a także na skalę międzynarodową, wpisując się w założenia wzrostu gospodarczego jako jednego z celów polskiej prezydencji w Unii Europejskiej.

W ramach projektu zostanie przygotowany raport diagnozujący obecną sytuację polskiego sektora farmaceutycznego i określający czynniki sukcesu ze wskazaniem kluczowych rozwiązań systemowych, umożliwiających rozwój firm tego sektora na rynkach międzynarodowych.

„Raport „Go Global! Polish Pharma” będzie dotyczyć kierunków rozwoju polskiego przemysłu farmaceutycznego jako branży, z którą Polacy wiążą tak duże nadzieje na pojawienia się innowacyjnych rozwiązań. Dzięki temu powstanie szansa na udostępnienie w skali globalnej pacjentom nowoczesnych terapii i leków opracowanych przez polskie firmy farmaceutyczne” - prof. Krzysztof Rybiński.

Program jest długofalową inicjatywą polskiego przemysłu i nauki, który wystartował wraz z początkiem polskiej prezydencji.

Inicjator projektu: Polska Platforma Technologiczna Innowacyjnej Medycyny

Lider projektu: prof. Krzysztof Rybiński

Inicjatywa będzie przedstawiana najważniejszym instytucjom i organom administracji państwowej w celu uzyskania patronatów honorowych.

MISJA I CEL INICJATYWY

Misją inicjatywy „Go Global! Polish Pharma” jest uczynić krajowy sektor farmaceutyczny jednym z filarów rozwoju polskiej gospodarki, a w dalszej perspektywie wsparcie polskiej branży farmaceutycznej w osiągnięciu roli europejskiego i globalnego lidera.

Cele:

- Promowanie polskiej branży farmaceutycznej w Europie i na świecie.
- Zaprezentowanie potencjału, dotychczasowych sukcesów i strategicznej roli polskiej branży farmaceutycznej.
- Wskazanie strategicznych opcji rozwoju polskiej branży farmaceutycznej w perspektywie europejskiej i globalnej.
  - Promowanie polskiej myśli farmaceutycznej - wspieranie przez przemysł farmaceutyczny polskich naukowców w światowej wymianie know-how.
  - Promowanie polskiej medycyny w świecie - zapewniając stabilność funkcjonowania krajowego przemysłu farmaceutycznego, tworzymy mu zaplecze do działań w skali międzynarodowej.
- Wyrównywanie szans rozwoju dla polskiego przemysłu farmaceutycznego w odniesieniu do zagranicznych koncernów farmaceutycznych.
  - Inspirowanie i pomoc w tworzeniu wspólnych projektów badawczych i biznesowych firm polskich i międzynarodowych.
- Promowanie powstawania i rozwoju nowych firm branży farmaceutycznej, szczególnie w zakresie nowoczesnych technologii, w tym biotechnologii.
  - Przyczynienie się do rozwoju start-up'ów - rozwój małych firm branży farmaceutycznej.
- Zapewnienie stabilności polskim firmom farmaceutycznym na rynku wewnętrznym.
- Inspirowanie i pomoc w organizacji inicjatyw publiczno - prywatnych łączących potencjał ośrodków akademickich i badawczych, potencjał przemysłu farmaceutycznego z realizacją celów polityki zdrowotnej, wskazanych i współfinansowanych przez administrację państwową.

PLANOWANE DZIAŁANIA

W ramach realizacji inicjatywy „Go Global! Polish Pharma” zostaną przeprowadzone następujące działania:

- **Opracowanie raportu „Go Global! Polish Pharma”**, który będzie odpowiadał między innymi na następujące pytania:
  - Jakie trendy na świecie i w Polsce są kluczowe dla rozwoju sektora farmaceutycznego?
  - Jakie są mocne i słabe strony sektora, szanse i zagrożenia?
  - Jakie działania trzeba podjąć, aby sektor farmaceutyczny stał się jednym z filarów rozwoju Polski w perspektywie 2030 roku, a Polacy mieli zapewniony dostęp do skutecznych terapii i leków?
  - Jak spowodować, żeby sektor farmaceutyczny współtworzył zmianę modelu rozwoju Polski na taki, który jest oparty na wiedzy i innowacjach?
  - Jakie działania trzeba podjąć w Polsce, aby firmy sektora farmaceutycznego ulokowane w kraju osiągały sukcesy na globalnym rynku?
  - Jak lepiej wykorzystać potencjał polskich naukowców dla rozwoju sektora?

Raport zostanie wykorzystany do opracowania strategii rozwoju sektora oraz będzie wykorzystany w pracach nad polityką lekową państwa w długim okresie.

- **Zorganizowanie debaty ekspertów** we współpracy z wybranym medium na temat założeń i celów inicjatywy oraz wniosków wynikających z analizy sektora.
- **Stworzenie platformy internetowej „Go Global! Polish Pharma”**, która będzie wspierać prowadzone działania komunikacyjne zmierzające do promocji idei projektu.

ADRESACI INICJATYWY

- Ogół społeczeństwa, wszyscy Polacy, którym leży na sercu rozwój naszego kraju.
- Organy administracji państwowej, w tym m.in. Departamenty Gospodarki przy Urzędach Marszałkowskich, Agencje Rządowe, których misją jest wspieranie polskiej gospodarki.
- Wybrane instytucje publiczne.
- Media.
- Komórki odpowiedzialne za współpracę nauki z praktyką gospodarczą na uczelniach.
- Badacze zainteresowani analizą polskich przedsiębiorstw odnoszących sukcesy.